

АНДЖЕЙ САПКОВСКИ КРАЯТ НА СВЕТА

Превод от полски: Васил Велчев, 2008

chitanka.info

I

Лютичето слизаше внимателно по стълбите на кръчмата, понесъл две халби с преливаща пяна. Като ругаеше тихо, той се провря сред тайфа любопитни деца и прекоси двора, заобикаляйки купчинките кравешка тор.

Около изнесената на мегдана маса, на която вещерът разговаряше със старейшината, вече се бяха събрали петнайсетина селяни. Поетът остави халбите на масата, седна и веднага разбра, че за времето на краткото му отсъствие разговорът изобщо не е напреднал.

— Аз съм вещер, господин старейшина — повтори за кой ли път Гералт и изтри пяната от устата си. — С нищо не търгувам. Не вербувам хора за войската и не мога да лекувам шап. Аз съм вещер.

— Това е професия — поясни за кой ли път Лютичето. — Вещер, разбирате ли? Убива вампири и всякакви други гадости. Разбирате ли, старейшино?

— Аха! — Прорязаното от дълбоки бръчки чело на старейшината се поизглади. — Вещер! Трябваше веднага тъй да кажете!

— Точно така — потвърди Гералт. — И веднага питам: има ли някаква работа за мен в околността?

— Ааа... — Старейшината отново се замисли, очевидно много усилено. — Работа? Май онези... Не... Живолапци? Питате има ли тук живолапци?

Вещерът се усмихна и кимна, почесвайки се по слепоочието.

— Има — заключи старейшината след дълъг размисъл. — Виждате ли планините там? Там живеят елфите, това е тяхното царство. Дворците им, казвам ви, са от чисто злато. Охо, господа! Елфи, казвам ви. Ужас. Който отиде там, не се връща.

— Така си и знаех — изрече Гералт студено. — Ето защо нямам намерение да ходя там.

Лютичето неволно се изкикоти. Както и очакваше Гералт, старейшината се замисли продължително.

— Аха — каза накрая. — Тъй, тъй. Но тук има и други живолопци... Идват към нас, струва ми се, от страната на елфите. Да, господата, има ги, има. Не могат да се преброят. А най-лоша от всички е Мора, нали, хорица?

„Хорицата“ се оживиха, наобиколиха масата от всички страни.

— Мора! — каза един. — Да, право дума старейшината. Бледа мома обикаля къщите на разсъмване и децата умират от това!

— И таласъми! — добави един войник от местната стража. — Заплитат гривите на конете в конюшните!

— И прилепи-вампири! Има и прилепи-вампири!

— И вили! Човек се покрива с пъпки от тях!

Следващите няколко минути преминаха в интензивно изброяване на чудовища, досаждащи на местните с отвратителните си постъпки или със самото си съществуване. Гералт и Лютичето научиха за скитачите и мамунците, заради които порядъчните хора не могат да се доберат до дома си в пияно състояние, за летавицата, която лети наоколо и пие млякото на кравите, за бягащата из гората глава на паякови крака, за хоболдите, носещи червени шапчици, и за страховитата щука, която изтръгва белъто от перящите в реката жени, а скоро ще се заеме и със самите жени. Не мина и без оплаквания като това, че старицата Нарадкова нощем лети, яхнала ръжен, а през деня краде плодове, че мелничарят слага маков прах в житото, а някой си Дуда постоянно нарича кралете разбойници и крадци.

Гералт изслуша всичко спокойно, като кимаше и се правеше, че му е интересно. Зададе няколко въпроса, главно относно пътищата и топографията на района, после се изправи и кимна на Лютичето.

— Е, всичко хубаво, добри хора — каза той. — Ще се върна скоро и тогава ще видим какво мога да направя за вас.

Тръгнаха мълчаливо покрай къщите и оградите, съпроводени от лаенето на кучетата и виковете на децата.

— Гералт — обади се Лютичето, докато се качваше на седлото и откъсваше една малка ябълка от подадо се над оградата клонче, — постоянно се оплакваш, че ти е все по-трудно да си намериш работа. А от това, което ни казаха, следва, че тук ще има работа за теб до зимата, при това без да си отдъхнеш. Щеше да заработиш малко парички, аз щях да събера чудни теми за баладите си. Обясни ми, защо тогава продължаваме нататък?

— Нямахте да спечеля и шелонг, Лютиче.

— Защо?

— Защото в приказките им нямахте и капка истина.

— Как така?

— Няма такива същества като тези, за които говореха.

— Сигурно се шегувах! — Лютичето изплю една семка и замери с огризката едно куче, което особено яростно налиташе към краката на конете. — Не, не е възможно. Наблюдавах внимателно тези хора, а аз познавам хората. Те не лъжеха.

— Така е — съгласи се вещерът. — Не лъжеха. Те вярваха дълбоко в това, което казваха. Което не променя фактите.

Поетът мълча известно време.

— Нито едно от тези чудовища... Нито едно? Не може да бъде. Някое от тях трябва да съществува. Поне едно. Признай.

— Признавам. Едно от тях съществува.

— Ха! Кое?

— Прилепът-вамфир.

Минаха покрай последните огради и излязоха на път между нивите, жълти от рапицата и вълнуващия се от вятъра овес. Насреща им се движеха натоварени каруци. Бардът прехвърли крак през дъгата на седлото, сложи лютнята на коленете си и започна да подрънква тъжни мелодии, като от време на време махаше на кикотеците се девойки с подгънати поли, които вървяха по пътя, нарамили гребла на здравите си рамене.

— Гералт — каза той изведнъж, — но нали чудовищата съществуват. Може да не са толкова много като едно време, може да няма по едно зад всяко дърво в гората, но ги има. Съществуват. Тогава защо хората да измислят и такива, които ги няма? И не само това, но и да вярват в измислиците си? А, Гералт от Ривия, славни вещерю? Не се ли замисли над причината?

— Замислих се, славни поете. И знам каква е тя.

— Интересно.

— Хората — Гералт обърна глава — обичат да измислят чудовища и страшни истории. Тогава започва да им се струва, че самите те не са толкова чудовищни. Докато се напиват до смърт, лъжат, крадат, спят с жените на старейшините си, уморяват от глад стариците, утрепват с брадви хванатите в курника лисици или засипват със стрели

последния останал на света еднорог, те обичат да мислят, че Мора, която ходи сутрин по домовете, е по-чудовищна от тях. Тогава им олеква на сърцето. И им е по-лесно да живеят.

— Запомних го — каза Лютичето след минута мълчание. — Ще го направя в рими и ще съчиня балада.

— Съчинявай. Но не очаквай бурни аплодисменти.

— Ха! — Лютичето спря коня и се огледа. — Виж, Гералт. Не е ли красиво? Идилия, дявол да го вземе! Радост за окото!

След хълмовете местността преминаваше към равни полета, украсени от мозайката на разнообразни посеви. По средата, кръгли и разположени като листата на детелина, блестяха като огледала три езера, заобиколени от черни ивици елхови дървета. На хоризонта се виждаха потъналите в мъгла сини планини, издигащи се над черната ивица на боровите гори.

— Да вървим, Лютиче.

Пътят водеше право към езерата, покрай бентове и скрити в елховата гора малки вирчета, пълни с патици, чапли и гмурци. Богатството от пернати смайваше, като се имаше предвид, че навсякъде личаха следи от човешка дейност — бентовете бяха добре поддържани, заздравени със снопове пръчки, отворите за водата бяха укрепени с камъни и греди, които не бяха изгнили, водата течеше тихо и спокойно. В тръстиките край езерата се виждаха лодки и кейове, а по-навътре във водата стърчаха колове с рибарски мрежи и кошове.

Лютичето изведнъж се обърна.

— Зад нас идва някой — извика той развълнувано. — С каруца!

— Не може да бъде! — ухили се вещерът, без да се обръща. — С каруца? А аз мислех, че местните се возят само на прилепи-вампири.

— Знаеш ли какво ще ти кажа? — изръмжа трубадурът. — Колкото повече приближаваме края на света, толкова по-добри стават шегите ти. Страх ме е да си помисля докъде можеш да стигнеш.

Яздеха бавно и тъй като теглената от два коня каруца не беше натоварена, ги настигна бързо.

— Тррр! — Коларят спря конете точно до тях. Беше облякъл кожата си на голо, а косите му стигаха чак до веждите. — Слава на боговете, милостиви господа!

— И ние ги славим — отвърна Лютичето, който беше запознат с местните обичаи.

— Ако поискаме — промърмори вещерът.

— Казвам се Копривка — съобщи каруцарят. — Чух ви да разговаряхте със старейшината от Горен Посад. Знам, че сте вещер.

Гералт отпусна юздите и остави коня да попасе копривата край пътя.

— Чух — продължи мъжът с кожуха — как старейшината ви разправяше врели-некипели. Слушах и не можех да повярвам. Отдавна не бях чувал такива измишльотини.

Лютичето се разсмя. Гералт мълчеше, гледаше внимателно селянина. Копривка се изкашля.

— А бихте ли се хванали за истинска, прилична работа, господин вещер? — попита той. — Имам нещо за вас.

— И какво точно?

Копривка не отмести поглед.

— По пътищата не се говори по работа. Да отидем вкъщи, в Долни Посад. Там ще поговорим. И без това сте тръгнали нататък.

— Откъде си толкова сигурен?

— Защото тук няма друг път и главите на вашите коне са обърнати в тази посока, а не опашките им.

Лютичето се засмя отново.

— Какво ще кажеш, Гералт?

— Нищо — отвърна вещерът. — По пътищата не се говори по работа. Да вървим, уважаеми Копривка.

— Вържете конете за каруцата и се преместете при мен — предложи селянинът. — Ще ви бъде по-удобно. Защо да правите мазоли върху седлата?

— Самата истина.

Прехвърлиха се в каруцата. Вещерът с удоволствие се изтегна върху сеното. Лютичето, вероятно от страх да не изцапа модерния си зелен кафтан, седна на дъската. Копривка подкара конете и каруцата затупурка край укрепените с греди диги.

Преминаха по мост над обрасъл с водни лилии канал и навлязоха сред окосени ливади. По-нататък, докъдето им стигаше погледът, имаше само обработваема земя.

— Просто не мога да повярвам, че това е краят на света, краят на цивилизацията — каза Лютичето. — Погледни само, Гералт. Житото е

като злато, а сред тези царици може да се скрие човек на кон. Или тази яра — виж колко е голяма.

— Откъде знаеш толкова много за земеделието?

— Поетите трябва да знаят всичко — рече надутото Лютичето. — В противен случай щяхме да се компрометираме. Човек трябва да се учи, драги мой, да се учи. От селата зависи съдбата на света, така че човек трябва да е наясно със селските дела. Селото ни храни, облича ни, обува ни, предпазва ни от студа, развлича ни и поддържа изкуството.

— Е, с развлеченията и изкуството малко се изхвърли.

— А къде се вари ракията?

— Разбирам.

— Не разбираш достатъчно. Учи се. Виждаш ли виолетовите цветя? Това е лупина.

— Всъщност това е уров — поправи го Копривка. — Вие какво, не сте ли виждали лупина? Но в едно сте прав, господине. Тук се ражда и расте всичко. Затова и наричат местността Долината на цветята. Ето защо нашите прадеди са се заселили тук и са прогнали елфите.

— Долината на цветята или Долът на Блатхан. — Лютичето побутна с лакът излегналия се върху сеното вещер. — Чуваш ли? Прогнали са елфите, но са оставили старото елфическо име, само са си го превели. Недостиг на въображение. И как съжителствате с елфите? Нали са в планините отвъд междата?

— Не си пречим. Те си вършат своите работи, а ние — нашите.

— Най-добрият подход — каза поетът. — Нали, Гералт?

Вещерът не отговори.

II

— Благодарим за гощавката. — Гералт облиза кокалената лъжица и я сложи в празната чиния. — Благодарим стократно, господине. А сега да преминем към работата.

— Бива — съгласи се Копривка. — Е, Дхун?

Дхун, старейшината на Долни Посад, набит мъж с мрачен поглед, кимна на момичетата. Те събраха бързо съдовете от масата и напуснаха стаята за голямо съжаление на Лютичето, който от самото начало им се любуваше и предизвикваше усмивките им със своите не съвсем пристойни шеги.

— И така, слушам — изрече Гералт, гледайки през прозореца, откъдето се чуваха удари на брадва и стържене на трион. На двора се вършеше някаква работа, острият мирис на смола проникваше в къщата. — Кажете с какво мога да бъда полезен.

Копривка погледна Дхун. Старейшината кимна, изкашля се и поде:

— Значи така. Имаме тук едно поле...

Гералт ритна под масата Лютичето, който се канеше да подхвърли нещо ехидно.

— Поле — продължи Дхун. — Правилно ли го казах, Копривка? Това поле дълго време пустееше, но го разорахме и сега садим на него коноп, хмел, лен. Огромно поле, казвам ви. Чак до боровете стига...

— И какво? — не издържа поетът. — Какво става на това поле?

— Значи... — Дхун вдигна глава и се почеса зад ухото. — Значи, там върлува дявол.

— Какво? — изсумтя Лютичето. — Какво е това?

— Нали казах. Дявол.

— Какъв дявол?

— Как какъв? Дявол — и туйто.

— Няма дяволи!

— Не се меси, Лютиче — каза спокойно Гералт. — А вие продължавайте, уважаеми Дхун.

— Нали казах — дявол.

— Това вече го чух. — Когато поискаше, Гералт можеше да бъде страшно търпелив. — Кажете как изглежда, откъде се е взел, с какво ви пречи. Поред, ако може.

— Става. — Дхун вдигна ръка и започна да изброява на пръсти с голямо усилие. — Поред, добре, вие сте мъдър човек. Значи... Изглежда като дявол, господине, ни повече, ни по-малко. Откъде се е взел? Отникъде. Бум-тряс и гледаме — дявол! А да пречи — честно казано, не пречи. Даже понякога помага.

— Помага? — попита Лютичето, докато се опитваше да извади една муха от бирата си. — Дяволът?

— Не се меси, Лютиче. Продължавайте, господин Дхун. И как ви помага този, как го наричахте...

— Дявол — повтори кметът. — Значи, помага така: наторява почвата, прекопава земята, трепе къртиците, плаши птиците, чисти репеите и бурените. А, и яде гъсениците, дето се въдят в зелето. Обаче заедно с тях яде и зелето. Ей така, като на шега. Като дявол.

Лютичето отново се разкикоти, щракна с пръсти и изстреля извадената от бирата муха към изтегнатия до камината котарак, който го изгледа с упрек.

— Въпреки това — каза спокойно вещерът, — вие сте готови да ми платите, за да се отървете от този дявол? С други думи — не го искате по вашите места?

— А кой би искал дявол на нивата си? — изгледа го мрачно Дхун. — Това е наша земя от времето на дядовците и прадядовците ни, имаме си кралска грамота за нея и дяволът няма работа там. Плюем ние на неговата помощ, какво, да не би да нямаме ръце? Това, господин вещер, не е дявол, а злобно добиче, и все такива гадости му хрумват, че не се издържа. Сутрин не знаеш какво ще му щукне до вечерта. Мърси кладенеца, гони момичетата, плаши ги, заканва им се, пляска ги по задниците. Краде добитък и провизии, господине. Руши и унищожава, досажда на всички, рие ями при дигите като някакъв плъх или бобър, водата от едното вирче вече изтече и шараните измряха. Веднъж пуши лула в сеното, кучият син, и го подпали...

— Разбирам — прекъсна го Гералт. — Значи все пак пречи...

— Не — поклати глава Дхун. — Не пречи. Само върши пакости.

Лютичето се извърна към прозореца, едвам сдържаше смеха си. Вещерът мълчеше.

— Какво има да говорим? — обади се мълчалият до момента Копривка. — Вие вещер ли сте, или не? Тогава се оправете с тоя дявол. Търсехте работа в Горни Посад, чух ви. Ето ви работа. Ще платим колкото трябва. Но имайте предвид, че не искаме да убивате дявола. В никакъв случай.

Вещерът вдигна глава и се усмихна неприятно.

— Интересно. Бих казал — необичайно.

— Какво? — смръщи чело Дхун.

— Необичайно условие. Откъде толкова милосърдие?

— Не може да се убива — намръщи се още повече Дхун. — Защото в тази долина...

— Не може — и толкоз — прекъсна го Копривка. — Хванете го или го прогонете вдън гора. Ще платим щедро.

Вещерът мълчеше, все още усмихнат.

— Договорихме ли се? — попита кметът.

— Първо искам да го видя, този ваш дявол.

Селяните се спогледаха.

— Ваше право е — каза Копривка и стана. — И ваша воля. Нощем дяволът се скита из цялата околност, но денем се крие някъде в конопа. Или край старите върби при блатото. Там можете да го видите. Няма да ви пришпорваме. Ако искате да си починете — почивайте колкото си искате. Няма да пожалим нито храна, нито удобства за вас, защото такива са законите на гостоприемството. Е, всичко добро.

— Гералт. — Лютичето скочи от стола и погледна в двора, към отдалечаващите се селяни. — Вече нищо не разбирам. Не мина и ден, откакто разговаряхме за измислените чудовища, а ти изведнъж се заемаш да ловиш дявол. А това, че точно дяволът е измислица, напълно митично същество, го знае всеки, явно с изключение на простите селяни. Какво означава неочакваният ти интерес? Тъй като те поопознах малко, съм готов да се обзаложа, че не си паднал дотам да използваш случая, за да получиш подслон, храна и прани дрехи?

— Наистина — намръщи се Гералт. — Изглежда, наистина си ме поопознал, певецо.

— В такъв случай — не разбирам.

— Какво има тук за разбиране?

— Дяволи няма! — извика поетът, вече ядосан. — Няма! Не съществуват, да ги вземат дяволите!

— Вярно е — усмихна се Гералт. — Но аз, Лютиче, не мога да устоя на изкушението да видя това, което не съществува.

III

— Едно е ясно — промърмори вещерът, оглеждайки ширналата се пред него конопена джунгла. — Този дявол не е глупак.

— Откъде следва този извод? — поинтересува се Лютичето. — От това, че се крие в непроходим гъсталак? Всеки заек има достатъчно ум да се сети същото.

— Работата е в особените свойства на конопа. Такова голямо поле излъчва мощна антимагическа аура. Повечето заклинания са безсилни тук. А виждаш ли колчетата там? Това е хмел. Течностите в шишарките на хмела действат по същия начин. Обзалагам се, че това не е случайно. Негодникът може да усеща аурата и знае, че тук е в безопасност.

Лютичето се изкашля и вдигна вежди.

— Интересно — каза, почесвайки се по челото под шапката, — как ще пристъпиш към работа, Гералт. Никога не съм те виждал в действие. Предполагам, че знаеш нещичко за лова на дяволи? Аз ще се опитам да си припомня древните балади. Имаше една за дявола и жената — непристойна, но забавна. Разбираш ли, жената...

— Задръж я за себе си, Лютиче.

— Както желаш. Исках само да ти помогна, нищо повече. А към старите приказки трябва да се отнасяме с уважение, в тях се крие мъдростта на цели поколения. Например, има една балада за момче на име Йолоп, който...

— Престани. Време е да се хващам за работа. Да заработя храната и подслона.

— Какво смяташ да предприемеш?

— Да се помотая малко из конопа.

— Оригинално — изсумтя трубадурът. — Макар и не чак толкова.

— А ти как би започнал?

— Интелигентно — изпъчи се Лютичето. — Ловко. С хайка например. Бих прогонил негодника от гъсталака, а на откритото ще го

настигна с коня и ще го пленя с ласо. Какво ще кажеш?

— Много оригинална идея. Кой знае, сигурно би се осъществила, ако пожелаеш да вземеш участие, защото за такава операция са необходими поне двама души. Но засега ще се въздържим. Като начало искам да разбера какво представлява този дявол. Значи трябва да се помотая из конопа.

— Хей! — едва сега се усети бардът. — А къде ти е мечът?

— А за какво ми е? Аз също знам балади за дяволите. Нито жената, нито момчето на име Йолоп са използвали мечове.

— Хм... — Лютичето се огледа. — Какво, значи тръгваме направо през конопа?

— Не е задължително да идваш и ти. Ако искаш се върни в селото и ме чакай там.

— А, не — възрази поетът. — Да пропусна такава възможност? Аз също искам да видя дявола, да се уверя наистина ли е толкова страшен, колкото го описват. Попитах, защото исках да знам непременно ли трябва да минаваме през конопа, ако има пътечка.

— Вярно. — Гералт вдигна длан над очите си. — Има. Ще се възползваме.

— А ако това е пътечката на дявола?

— Още по-добре. Няма да ни се наложи да го търсим дълго.

— Знаеш ли, Гералт — бърбореше бардът, следвайки вечерта по тънката, виеща се сред конопа пътечка, — винаги съм мислел, че „дявол“ е просто една метафора, измислена, за да има с какво да се ругаем. „Да го вземат дяволите“, „по дяволите“, „дявол знае какво“ и така нататък. Полуръстовете, когато видят приближаващи гости, казват: „Дяволите отново доведоха някого.“ Джуджетата казват: „Дувел хоаел“, когато нещо не им се получава както трябва, а дефектната стока наричат „Дувелсхейс“. А в Старата реч има такава поговорка: „А д'йеабал аеп арсе“, което означава...

— Знам какво означава. Престани да бърбориш.

Лютичето млъкна, свали шапката си, украсена с перо от чапла, размаха я и изтри изпотеното си чело. Сред конопа се усещаше тежка, задушна горещина, която още повече усилваше аромата на треви и плевели. Пътечката сви леко и веднага след завоя свърши на малка отъпкана поляна.

— Виж, Лютиче.

В самия център на поляната имаше голям плосък камък, а на него — няколко глинени паници. Между тях стърчеше почти стопена лоена свещ. Гералт видя потънали в мазнина зърна от царевица и боб, както и други, неразпознаваеми костилки и семена.

— Така и предполагам — изрече той. — Принасят му жертви...

— Точно така — каза поетът, сочейки свещта. — И палят свещ на дявола. Но, както се вижда, го хранят само с трохи, като щиглец. О, по дяволите! Тук всичко лепне от мед и катран. Какво...

По-нататъшните му думи бяха заглушени от високо блеене. В конопа нещо затропа и заподскача, а после пред тях се появи най-изумителното същество, което Гералт беше виждал.

Беше малко по-високо от сажени и имаше изпъкнали очи, кози рога и брада. Устните му — подвижни, цепнати и меки, — също навеждаха на мисълта за преживяща коза. Долната част на тялото му беше покрита с дълга, тъмночервена козина, стигаща до самите му копита. Освен това имаше дълга, увенчана с пискюл опашка, която размахваше енергично.

— Ух! Ух! — излая чудовището, пристъпвайки от копито на копито. — Какво правите тук? Къш, къш, да не ви набода с рогата, ух, ух!

— Да са те сритвали някога по задника, козльо? — не издържа Лютичето.

— Ух! Ух! Беее! — заблея рогатият. Трудно беше да се определи какво е това — потвърждение, отрицание или блеене заради самото изкуство.

— Млъкни, Лютиче — промърмори вещерът. — Нито дума повече.

— Блеблеблеблебеее! — загъркори яростно съществото, при което горната му устна се вдигна високо и разкри жълти конски зъби. — Ух! Ух! Ух! Блеубеееублеуубеее!

— Ясно — кимна Лютичето. — Латерната и звънчето са твои. Когато се прибереш къщи, можеш да ги вземеш.

— Престани, по дяволите! — прошепна Гералт. — Разваляш всичко! Запази за себе си глупавите си шеги...

— Шеги! — изрева рогатият и подскочи. — Шеги, беее, беее! Нови шегаджии са се появили, а? Железни топчета донесохте, а? Сега ще ви дам аз едни железни топчета, мерзавци, ух, ух, ух! Да се

шегуете ви се приискало, беее? На ви шегичка. На ви железните топчета! Ето!

Съществото подскочи и замахна рязко с ръка. Лютичето изрева и се озова седнал на пътечката, хванал челото си. Съществото заблея и замахна отново. Нещо изсвистя покрай Гералт.

— Вземете си топчетата! Беее!

Метално топче с диаметър един дюйм^[1] удари вещера по рамото, друго уцели Лютичето по окото. Поетът изруга цветисто и хукна да бяга. Гералт не чака повече и се втурна подире му, а железните топчета продължаваха да свистят над главите им.

— Ух! Ух! Беее! — викаше рогатият, подскачайки. — Ще ви дам аз на вас едни топчета! Шегаджии смотани!

Във въздуха изсвистя поредното топче. Лютичето изруга още по-мръсно и се хвана за задника. Гералт скочи настрани, към конопа, но не можа да се изплъзне от снаряда, който го удари в плешката. Трябваше да се признае, че дяволът имаше доста точен мерник и, изглежда, разполагаше с неизчерпаем запас от топчета. Вещерът, обикалящ между растенията, чу отново триумфалното блеене и в следващия миг — ново изсвистяване, ругатня и тропота на бягащия поет.

А после настана тишина.

[1] Дюйм — мярка за дължина, равна на 2,54 см. — Б.пр. ↑

IV

— Знаеш ли, Гералт — Лютичето сложи на челото си охладена във ведро с вода подкова, — не очаквах такова нещо. Някакво рогато плашило с козя брада, един космат козел да те погне, сякаш си някакъв сополанко. Ама здравата ме нацели по челото. Виж каква цицина!

— За шести път ми я показваш. От това не става по-малка.

— Благодаря за съчувствието. А аз си мислех, че с теб ще съм в безопасност!

— Не съм те молил да идваш с мен в конопа. Виж, да си държиш мръсния език зад зъбите, те помолих. Не ме послуша — сега ще търпиш. И замълчи, ако можеш, защото те идват.

В стаята влязоха Копривка и едрият Дхун. Зад тях ситнеше белокоса сбръчкана старица, придружена от светлокоса и изумително слаба девойка.

— Уважаеми Дхун и уважаеми Копривка — започна вещерът без встъпления, — преди да тръгнем, ви попитах дали сте предприемали нещо по отношение на този ваш дявол. Вие казахте, че не сте. Имам основания да смятам, че не е било точно така. Чакам обяснение.

Селяните си размениха няколко думи, после Дхун се изкашля в юмрука си и пристъпи напред.

— Прав сте, господине. Молим за прошка. Излъгахме, защото ни беше срам. Искахме сами да надхитрим дявола, да го прогоним надалеч...

— По какъв начин?

— Тук, в Долината — изрече бавно Дхун — и по-рано са се появявали страшила. Летящи дракони, земни виюни, бурдалаци, вампири, огромни паяци и разни змии. И винаги сме търсели съвети срещу тези гадини в нашата книга.

— Каква е тази книга?

— Покажи книгата, бабо. Книгата, казвам! Книгата! Ох, ще ме подлуди! Глуха е като пън! Лил, кажи на бабата да покаже книгата.

Светлокосото момиче измъкна книгата от сбръчканите пръсти на бабата и я подаде на вещера.

— В тази книга — продължи Дхун, — която се съхранява в нашия род от незапомнени времена, са описани начините на съпротива срещу всякакви чудовища, магии и чудесии, които е имало, има и ще има на света.

Гералт взе в ръка дебелия томче, по което се бе образувал мазен слой. Девојката продължаваше да стои пред него, като не спираше да пригажда престилката си. Беше по-голяма, отколкото му се бе сторила отначало — заблуди се от нежното телосложение, толкова различно от едрите тела на другите селски девојки на нейната възраст.

Той сложи книгата на масата и обърна тежката дървена корица.

— Погледни тук, Лютиче.

— Първите Руни — заключи бардът, като надничаше иззад рамото му и все още притискаше подковата към челото си. — Най-древната писменост, която се е използвала преди въвеждането на съвременната азбука. Произхожда от руните на елфите и от йероглифите на джуджетата. Синтаксисът е забавен, но така са говорили някога. Интересни гравюри и цветове. Такова нещо не се среща често, Гералт, а дори и да се среща, е в библиотеките на храмовете, а не в селата на края на света. Откъде имате това, уважаеми господа? Да не искате да кажете, че умеете да четете? Бабо, ти умееш ли да четеш Първите Руни? Изобщо можеш ли да четеш каквито и да е руни?

— Каквооо?

Светлокосата девојка се наведе към бабата и ѝ прошепна нещо на ухото.

— Да чета? — Старицата се усмихна и оголи беззъбите си венци.

— Не, златнички мои, не са ме учили на това.

— Обяснете ми — изрече Гералт студено, обръщайки се към Дхун и Копривка, — как ползвате книгата, като не умеете да четете руните?

— Най-старата баба в селото винаги знае какво има в книгата — каза навъсено Дхун. — А когато ѝ дойде времето да си ходи, предава това, което знае, на някоя по-млада. Сами виждате, че на нашата баба вече ѝ е време. Затова започна да учи Лил. Но засега още бабата знае по-добре какво има в книгата.

— Стара вещица и млада вещица — промърмори Лютичето.

— Ако съм разбрал правилно — каза Гералт недоверчиво, — бабата знае цялата книга наизуст. Така ли е? Бабо?

— Не цялата, къде ти — отговори старицата, отново с помощта на Лил — Само това, което е около картинките.

— Аха. — Гералт отвори наслуки. Върху овехтялата хартия бе изобразена петниста свиня с рога във формата на лира. — Я ни кажи, бабо, какво пише тук?

Бабата замляска, гледайки гравюрата, затвори очи и изстреля:

— Рогат тур или таурус — изстреля тя. — Погрешно зюбра от невежите наричан. Рога има и с тях боде...

— Достатъчно. Много добре... — Вещерът обърна няколко слепени страници. — А тук?

— Похмурници и планетници разни. Или дъжд изливат, или вятър веят, или мълнии мятат. Ако пожелаеш реколтата от тях да съхраниш, железен нож вземи и да е нов, три лота^[1] миши изпражнения, мас от сива чапла...

— Добре, bravo. Хм... А тук? Какво е това?

Гравюрата изобразяваше разчорлено страшилище на кон с огромни очи и още по-големи зъби. В дясната си ръка държеше меч със солидни размери, а в лявата — кесия с пари.

— Ведмак^[2] — каза бабата. — Някои вещер го наричат. Да се вика е опасно. Само като е необходимо, когато нищо вече не може да се стори против чудовища и твари разни, ведмак тогава само ще се справи. Да се следи обаче трябва...

— Достатъчно — прекъсна я Гералт. — Добре, бабо. Благодаря.

— Не, не — запротестира Лютичето с ехидна усмивка. — А понататък какво е? Много интересна книжка! Продължавай, бабо, продължавай!

— Еее... Да се следи обаче трябва, ведмак да не докоснеш, за да не хванеш краста. От него и девойките да криеш, защото ги желае прекалено...

— А, точно попадение — засмя се поетът, а Лил, както се стори на Гералт, съвсем леко се усмихна.

— ... Той също е за злато алчен — продължаваше да говори бабката, присвила очи. — За випер повече от грош сребро не давай,

най-много грош и половина. За котолак му дай два гроша, а за вампир — тогава може четири...

— Имало е и такива времена — промърмори вещерът. — Благодаря ти, бабо. А сега ни покажи къде пише за дявола и изобщо пише ли нещо за дяволи в тази книга. Интересно ми е да науча повече, да узная какъв метод сте използвали против това страшило.

— Внимавай, Гералт — засмя се Лютичето. — Започваш да използваш думи от техния диалект. Заразно е.

Бабата, сдържайки с усилие треперенето на ръката си, обърна няколко страници. Вещерът и поетът се наведоха над масата. Наистина, на гравюрата беше вече познатият им хвърляч на топчета, опашат и зловещо ухилен.

— Дявол — изрецитира бабата. — Силван или рокита също е наричан. Животни и домашни птици краде умело, пакостлив е. Да го прогониш от полето ако искаш...

— Е? — подкани я Лютичето.

— ... Вземи в едната шепа горски орех и топчета железни в другата. Две делви — едната с мед, а другата — с катран. Калъп сапун, парче извара. И нощем отиди, където дяволът седи, и да ядеш от орехите започни. Когато дойде орехи да ти поиска, железни топчета му дай...

— Чумата да ви тръшне! — възкликна Лютичето. — Да ви вземат дяволите!

— Тихо — каза Гералт. — Бабо, продължавай.

— ... Когато зъбите си изпочупи, ще дойде дяволът, ще те завари да ядеш меда. Катран му дай и почвай да ядеш извара. Ще чуеш скоро как отвътре дяволът бълбука, но се прави, че нищичко не чуваш. След малко ще поиска дяволът извара, а ти му дай сапуна. И няма след сапуна дяволът да издържи...

— Стигнахте ли до сапуна? — попита Лютичето, обръщайки се към Дхун и Копривка.

— Къде ти — отвърна Копривка. — Само до топчетата. Така ни погна, след като ги опита...

— А кой ви е казал да му давате толкова много топчета? — изкикоти се Лютичето. — В книгата си пише: една шепа. А вие сте му дали цяла торба с топчета. Дали сте му муниции за две години напред на това страшило!

— Внимавай — усмихна се вещерът. — Започваш да използваш думи от техния диалект. Заразно е.

— Благодаря.

Гералт вдигна глава и погледна бързо в очите застаналата до старицата девойка. Лил не извърна поглед. Очите ѝ бяха ясни и много дълбоки.

— Защо принасяте в жертва на дявола зърно? Ясно е, че той е типично тревопасно. Не яде зърно.

Лил не отговори.

— Зададох ти въпрос, момиче. Не се бой, от разговора с мен няма да хванеш краста.

— Не я питайте за нищо, господине — каза Копривка с безпокойство. — Лил... тя е... странна. Няма да ви отговори, не я карайте.

Гералт не откъсваше очи от Лил, а тя продължаваше да го гледа. Вещерът усети, че го побиват тръпки.

— Защо не тръгнахте срещу дявола с колове и вили? — повиши глас той. — Защо не сложихте капани? Стига да бяхте поискали, тоя козел така щеше да си плюе на копитата, че нямаше да може да се спре. Предупредихте ме, че не трябва да го убивам. Защо? Ти им забрани, нали, Лил?

Дхун стана от скамейката. Главата му почти опираше в тавана.

— Хайде, момиче — изръмжа той. — Взимай бабата и си тръгвайте.

— Коя е тя? — попита Гералт, когато вратата се затвори след двете. — Кое е това момиче, Дхун? Защо се ползва с по-голямо уважение сред вас от проклетата книга?

— Не е ваша работа — погледна го Дхун съвсем не с приятелски чувства. — В градовете преследват умните момичета, изгарят ги на клади. Ние не правим това и никога няма да го правим.

— Не ме разбрахте — рече студено вещерът.

— Не съм се и опитвал — промърмори Дхун.

— Забелязах — процеди Гералт, също не особено сърдечно. — Но позволете да ви посоча нещо много важно. Нас все още не ни свързва никакъв договор, аз все така не съм ви задължен с нищо. Няма основание да смятате, че сте купили вещер, който за сребърен грош или за грош и половина ще направи това, което вие не можете да

направите. Или не искате. Или не ви е позволено. Та така, уважаеми Дхун, още не сте купили вещер и не мисля, че би ви се удало. При вашето нежелание да се опитате да разберете някои неща.

Дхун мълчеше и го гледаше изпод вежди. Копривка се изкашля, повъртя се на стола си и изведнъж се изправи.

— Господин вещер — обади се той. — Не се сърдете. Ще ви разкажем всичко. Нали, Дхун?

Старейшината кимна в знак на съгласие.

— Когато идвахме насам — започна Копривка, — вие видяхте какви неща растат тук, какви поля имаме. На други места е трудно дори да се мечтае за подобно нещо. Направо си е невъзможно. Но ето на. Тъй като тук земята е толкова плодородна, а и зърното ни е отлично, успяваме и да си плащаме данъците, и да продаваме, и да разменяме...

— Какво общо има това с дявола?

— Има. По-рано дяволът само пакостеше и измисляше разни шеги, но изведнъж започна да краде жито. Тогава започнахме да му оставяме по малко на камъка в конопеното поле, мислехме, че ще се наяде и ще му мине мерака. Но не — продължаваше да краде. А когато започнахме да крием от него запасите си и да заключваме с по три катинара складовете, той направо побесня, крещеше, блееше, викаше „ух, ух“, а като започне да прави така, по-добре човек да си плюе на петите. Заплашваше...

— ... че ще ви срита задниците — вметна Лютичето с добродушна усмивка.

— И това също — потвърди Копривка. — Че и по-лошо. Накратко — след като вече не можеше да краде, поиска да му плащаме данък. Нареди ни да му носим зърно и други стоки в чували. Тогава се събрахме всички и си поговорихме и решихме ние да сритаме неговия задник. Обаче...

Копривка се изкашля и наведе глава.

— Няма какво да извърташ — обади се неочаквано Дхун. — Недооценихме господин вещера. Разправяй всичко, както си е, Копривка.

— Бабата ни забрани да бием дявола — продължи бързо Копривка. — Но ние си знаем, че това е Лил, защото бабата... Бабата

говори само каквото Лил ѝ каже. А ние... сам видяхте, господин вещер, ние изпълняваме.

— Забелязах — намръщи се Гералт. — Бабата само трепери и рецитира текстове, чието значение не разбира. А към девойката се отнасяте като към някаква богиня, слушате я с отворени уста, не я поглеждате в очите, но се опитвате да отгатнете желанията ѝ. А нейните желаниа са заповеди за вас. Коя е тя, тази ваша Лил?

— Отгатнахте, господине. Пророчица. Тоест Мъдра. Само не казвайте на никого, молим ви. Защото ако стигне до ушите на княза или, да не дават боговете, до ушите на наместника...

— Не се безпокойте — изрече Гералт сериозно. — Знам за какво става въпрос и няма да ви издам.

Срещащите се в някои села странни жени и девойки, които жителите наричаха пророчици или Мъдри, не се ползваха с особена симпатия сред велможите, събиращи данъци и свалящи кожата от гърба на селяните. Селяните се обръщаха за съвет към пророчиците по всички въпроси. Вярваха им сляпо и безрезервно. Вземаните въз основа на тези съвети решения често противоречаха напълно на политиката на господарите и владетелите. Гералт беше чувал за напълно радикални и непонятни случки — унищожаване на племенните стада, спиране на сеитбата или на беритбата и дори преселване на цели села. Владетелите преследваха „суеверията“ често без изобщо да подбират средствата. Затова селяните бързо се научиха да крият Мъдрите си. Но не престанаха да ги слушат. Защото, както подсказваше опитът, имаше едно нещо, което не подлежеше на съмнение — общо взето Мъдрите винаги излизаха прави.

— Лил не ни позволи да убием дявола — продължаваше Копривка. — Нареди да направим така, както пише в книгата. Както знаете — не се получи. Вече имахме неприятности с тукашния владетел. Когато дадохме по-малко зърно, отколкото трябва, той се разяри, крещя, че ще се разправи с нас. Нищо не му казахме за дявола, защото владетелят е много строг и не разбира от шега. В този момент се появихте вие. Попитахме Лил можем ли да ви... наемем...

— И какво?

— Каза ни чрез бабата, че първо трябва да ви види.

— И ме видя.

— Видя ви. И ви призна, на нас ни е ясно кога Лил признава нещо и кога — не.

— Не изрече нито дума.

— Тя не разменя и думичка с никого, освен с бабата. Но ако не ви беше признала, за нищо на света нямаше да влезе в къщата.

— Хм... — каза Гералт замислено. — Пророчица, която, вместо да пророкува, мълчи. Откъде се взе?

— Не знаем, господин вещер — измънка Дхун. — Но старците разправят, че и с бабата е било същото. Предишната баба също е взела за ученичка мълчаливо момиче, дошло кой знае откъде. И това момиче е сегашната ни баба. Дядо ми казваше, че по такъв начин бабата се преражда. Съвсем както луната на небето се преражда и всеки път става нова. Не се смейте...

— Не се смея — поклати глава Гералт. — Виждал съм достатъчно, за да не са ми смешни такива неща. Освен това нямам намерение да си пъхам носа във вашите дела, уважаеми Дхун. Въпросите ми имат за цел да установят по какъв начин са свързани Лил и дяволът. Вие може би сами сте разбрали, че съществува такава връзка. Затова, ако държите на вашата пророчица, мога да ви дам само един съвет относно дявола: трябва и него да го обикнете.

— Знаете ли — каза Копривка, — работата не е само в дявола. Лил не позволява на никого да прави нищо лошо. На нито едно същество.

— Разбира се — вметна Лютичето, — селските пророчици произлизат от същия корен като друидите. А друидът, и кръвта му да пиеш, само ще ти пожелае добър апетит.

— Точно така — усмихна се леко Копривка. — Право в целта. Същото беше и с дивите свине, които ни бутаха оградите. И какво? Погледнете през прозореца. Оградите си стоят. Намери се начин, дори Лил не знае какъв. На сърцето не му е жал за това, което очите не виждат. Разбирате ли?

— Разбирам — промълви Гералт. — Как да не разбирам. Е, и какво? Лил си е Лил, но вашият дявол е силван. Много рядко същество, но разумно. Не мога да го убия, защото моят кодекс не разрешава това.

— Щом е разумно — каза Дхун, — защо не опитате да го вразумите?

— Правилно — поде Копривка. — Ако е разумен, дяволът си има някаква причина да краде зърното. Така че, господин вещер, защо не разузнаете какво иска? Нали той не яде зърното, или поне не всичкото. Така че за какво му е? Само за да ни напакости ли го прави? Какво иска? Научете и го изгонете от околността по някой вещерски начин. Ще го направите ли?

— Ще се опитам — реши Гералт. — Но...

— Какво?

— Книгата ви, драги мои, е остаряла. Сещате ли се накъде бия?

— Честно казано, не съвсем — промърмори Дхун.

— Ще ви разясня. Уважаеми Дхун, уважаеми Копривка, ако си мислите, че помощта ми ще ви струва сребърен грош или грош и половина, много бъркате.

[1] Лот — мярка за тегло, една трийсет и втора от фунта или 14 г. — Б.пр. ↑

[2] В оригинала — Wiedźmak, което е полската транскрипция на руската дума ведьмак (вещер). — Б.пр. ↑

V

— Ей, ти!

Насред гъсталака се чу шумолене, гневно „ух-ух“ и тихо прашене.

— Ей! — повтори вещерът, като първо предвидливо се потули.
— Покажи се, рокита!

— Ти си рокита!

— Какъв си тогава? Дявол?

— Ти си дявол! — Рогатият надникна от конопа и си показа зъбите. — Какво искаш?

— Да си поговорим.

— Майтапиш ли се? Мислиш, че не те знам кой си? Селяците са те наели да ме изгониш, нали?

— Така е — спокойно се съгласи Гералт. — Точно за това исках да си поговорим. Току-виж се споразумеем?

— Това било значи! — изблея дяволът. — Искаш лесно да се отървеш? Без много усилия? Тия номера не ми минават, беее! Животът е надпревара, човече. Печели по-добрият. Искаш ли да ме надвиеш, докажи, че си по-добър. Хайде, стига приказки — да си направим надпревара. Който победи, той диктува условията. Предлагам да се надбягваме до старата върба при дигата.

— Не знам нито къде е дигата, нито къде е старата върба.

— Ако знаеше, нямаше точно това да предложи. Обичам надпреварите, обаче мразя да губя.

— Това го забелязах. Не, няма да играем на гоненица. Горещичко е днес.

— Жалко. Дали да не си премерим другояче силите? — Дяволът се ухили и показа пожълтелите си зъби, после вдигна от земята един голям камък. — Знаеш ли играта „Кой кого ще надвика“? Аз викам пръв. Затвори си очите.

— Имам друго предложение.

— Я да чуем.

— Ти се пръждосваш отгук без надпревари, гоненици и надвиквания. Сам, по своя воля.

— Заври предложението си в „а д'йеабал аеп арсе“, — демонстрира познанията си по Старата реч дяволът. — Няма да се пръждосвам. И тук си ми е добре.

— Обаче си попрекалил с безобразията. Пресолил си шегите.

— Дувелсхейс ти влизат в работата моите шегии. — Оказа се, че събеседникът му поназнайва и езика на джуджетата. — И предложението ти е дувелсхейс. Не мърдам отгук. Виж, ако ме победиш в някоя игра, ще е друго. Да ти дам ли шанс? Да поиграем на гатанки, щом не си падаш по силовите игри. Сега ти казвам една, отгатнеш ли я, си тръгвам отгук. Ако не я отгатнеш — аз оставам, ти се махаш. Напъни си акъла, че гатанката е от мъчните.

Гералт дори не успя да възрази, а дяволът вече блееше, тропаше с копита, замитайки земята с опашка, и декламираше:

*Розови листенца, пухкави шушулки.
В земята до потока зрее.
А на дългото стебло — цветче на точки.
Ако не искаш котето ти да умре,
не давай да го лочи със млекце.*

— Що е то? Познай.

— Нямам представа — равнодушно си призна вещерът, като дори не се опита да помисли.

— Лошо. Загуби.

— А верният отговор какъв е? Какво има... хм... цветче на точки?

— Зелката.

— Слушай — измърмори Гералт, — шегичките ти започват да ми действат на нервите.

— Предупредих те — изкикоти се дяволът, — че гатанката е мъчна. Спечелих, значи оставам. А ти си тръгваш. Всичко добро, господине.

— Чакай малко. — Вещерът незабележимо пъхна ръка в джоба си. — А моята гатанка? Сигурно имам право на реванш?

— Нямах — запротестира дяволът. — От какъв зор? Ами ако не отгатна? За глупак ли ме мислиш?

— Не — поклати глава Гералт. — Мисля те за глупав и арогантен пакостник. Сега ще си поиграем на една съвсем нова игра, дете не я знаеш.

— Така ли? Я виж ти! И каква е тая игра?

— Играта се нарича — започна бавно вещерът — „Не прави на другите онова, което не искаш да ти направят на теб“. Може да не затваряш очи.

Гералт се наведе, замахна силно и във въздуха рязко изсвистя мъничко метално топче, което със звън се заби точно между рогата на дявола. Съществуто се стовари като подкосено. Гералт скочи с бързината, с която щуката се плъзга между прътите, и сграбчи дявола за косматия крак. Силванът започна да блее и да рита. Вещерът предпази главата си с рамо, но все пак в ушите му отекна болезнен звън, защото въпреки невзрачното си телосложение дяволът хвърляше къчове със силата на разярено муле. Гералт направи опит да го хване за копитата, но безуспешно. Рогатият се беше развилнял, замлати с ръце по земята и го изрита пак, този път в челото. Вещерът изруга — усети как кракът на дявола се изплъзва от пръстите му. Дватамата се откопчиха един от друг и се търколиха на различни страни, с трясък изтръгвайки стебла и оплитайки се в стръкове коноп.

Дяволът скочи пръв от земята и с наведени рога връхлетя срещу вещера. Ала Гералт вече бе стъпил здраво на крака и му се изплъзна с лекота. Хвана го за рогата, дръпна силно, тръшна дявола на земята и го притисна с колене. Дяволът заблея и го заплю в очите така, че и някоя камила би му завидяла. Вещерът инстинктивно отстъпи назад, но не пусна рогата. Силванът заклати глава и го изрита едновременно с двете си копита — и, което беше най-чудното, го уцели и с двете. Гералт изруга зверски, но не отпусна желязната си хватка. Вдигна дявола от земята, долепи го до пращящите стебла и с все сила го ритна по косматото коляно, след което се наведе и се изплю право в ухото му. Дяволът нададе вой и затрака с тъпите си зъби.

— Не прави на другите онова... — изрече на един дъх вещерът, — което не искаш да направят на теб! Продължаваме ли играта?

— Беблеблеее! — блееше, виеше и плюеше дяволът, но Гералт го държеше за рогата и притискаше главата му надолу, затова плюнките

валяха върху дяволските копита, които вдигаха облаци прахоляк и треволяк.

Следващите минути преминаха в бурно боричкане и размяна на ругатни и ритници. Ако Гералт имаше някакъв повод за радост, това бе, че нямаше публика, защото гледката си беше направо идиотска.

Поредният къч раздели биещите се и те полетяха сред конопа. Дяволът отново изпревари вещера — скочи и хукна да бяга, силно накуцвайки. Гералт, който дишаше тежко, обърса лице и се втурна да го гони. Двамата напуснаха конопеното поле и навлязоха сред хмела. Вещерът чу звънък тропот от копита на галопиращ кон. Звук, който бе очаквал.

— Насам, Лютиче! Тук съм! — изкрещя той. — Сред хмела!

И в същия миг зърна над себе си гърдите на кон, който връхлиташе отгоре му. Вещерът се блъсна в коня като в скала и се стовари на земята. От удара му притъмня пред очите. Въпреки това успя да се търколи встрани, сред стеблата, избягвайки къчовете. Скочи ловко на крака, но тогава върху него връхлетя друг конник и Гералт отново падна. А после изведнъж някой го притисна към земята.

Последва блясък и пронизваща болка в тила.

И мрак.

VI

Устата му беше пълна с пясък. Когато направи опит да го изплюе, разбра, че лежи по очи на земята. Когато понечи да се размърда, разбра, че е вързан. Понадигна глава. Чу нечий гласове.

Лежеше на земята, до дънера на бор. На двајсетина крачки от него имаше няколко разседлани коня. Виждаше ги през перестите папрати, макар и неясно. Един от тях несъмнено бе кафявата кобила на Лютичето.

— Три чувала царевица — чу Гералт. — Добре, Торкве. Много добре. Браво.

— И това не е всичко — каза блеещият глас, който можеше да принадлежи само на силвана. — Виж това, Галар. Уж е боб, ама е съвсем бял. И колко е едър само! А на това му викат рапица. От нея правят олио.

Гералт зажумя с все сила и пак отвори очи. Не, това не беше сън. Дяволът и Галар, който и да беше той, използваша Старата реч на елфите. Обаче думите „царевица“, „боб“ и „рапица“ бяха изречени на обикновен език.

— А това какво е? — попита онзи, когото наричаха Галар.

— Ленено семе. Лен, разбираш ли? Ризите се тъкат от лен. Излиза много по-евтино от коприната и платът от него е по-здрав. Обработването на лена май не е проста работа, но ще разуча как става.

— Само да се прихване този твой лен, да не стане като с ряпата — завайка се Галар на чудноватия език. — Имай грижата да набавиш нов разсад за ряпата, Торкве.

— Лесна работа — изблея дяволът. — Никакви проблеми, тук всичко расте като полудяло. Ще набавя, не бери грижа.

— И още нещо — каза Галар. — Разбери най-после каква е същината на това тяхно триполно земеделие^[1].

Вещерът предпазливо надигна глава и се опита да се извърне на една страна.

— Гералт... — дочу той нечий шепот. — Свести ли се?

— Лютиче — отвърна вещерът, също шепнешком. — Къде сме...
Какво става с нас...

Вместо отговор Лютичето простена тихо. Гералт не издържа, напъна се и се обърна на хълбок.

Насред поляната стоеше дяволът, чието име вещерът вече бе научил — Торкве. Беше зает да товари чували, кошници и дисаги на гърбовете на конете. Помагаше му висок слаб мъж, който трябваше да е Галар. Същият, като долови шума от движението на вещера, се обърна. Черната му коса забележимо преливаше в тъмносиньо. На ъгловатото му лице пламтяха големи очи. Ушите му бяха заострени в горния край.

Галар беше елф. Елф от планините. Чистокръвен Аен Сейдхе — представител на Стария народ.

Галар не беше единственият елф в полезрението на Гералт. На края на поляната седяха още шестима. Единият беше зает да тършува из дисагите на Лютичето, а другият дрънкаше на лютнята на трубадура. Останалите се бяха скупчили при развързания чувал и нагъваха ряпа и моркови.

— Ванадайн, Торувел — каза Галар и кимна по посока на пленниците. — Вердан! Ен'л!

Торкве подскочи и заблея.

— Не, Галар! Не! Филавандрел забрани! Забрави ли?

— Не, не съм. — Галар праметна два овързани чувала през гърба на коня. — Но трябва да се провери дали не са разхлабени примките.

— Какво искате от нас? — простена Лютичето, когато единият от елфите го притисна с коляно в гърба и започна да проверява дали е завързан достатъчно здраво. — Защо ни вързахте? За какво сме ви? Аз съм Лютичето, пое...

Гералт чу шум от удар и се обърна се, извивайки врат.

Застаналата над Лютичето елфка също беше черноока и с гарвановочерна коса, само че при слепоочията ѝ бяха сплетени две тънки плитки. Носеше къса кожена салтамарка, нахлузена върху пусната свободно риза от зелен сатен и тесен копринен панталон, вътъкнат в ботуши за езда. Около бедрата ѝ бе завързана шарена кърпа.

— Кве глосе? — попита тя, гледайки вещера и поклащайки небрежно дръжката на дългата кама, окачена на колана ѝ. — Кве л'ен павен ел'еа?

— Нел'еа — възрази й той. — Т'еен павен, Аен Сейдхе.

— Чу ли това? — извърна се тя към другаря си, високия Сейдхе, който явно нямаше никакво намерение да проверява въжетата на Гералт и с израз на пълно безразличие на издълженото си лице продължаваше да дрънка на лютнята на Лютичето. — Чу ли, Ванадайн? Човекоподобното умее да говори! При това нагло!

Сейдхето сви рамене. Украсяващите салтамарката му пера изшумоляха.

— Още един повод да му запушиш устата, Торувел.

Елфката се наведе над Гералт. Имаше дълги мигли, неестествено бледа кожа и напукани от вятъра устни. Носеше огърлица от обработени парченца златист бронз, нанизани на ремъче, опасващо няколко пъти шията й.

— Я кажи нещо, човекоподобно — изсъска тя. — Да видим на какво е способна твоята свикнала да лае уста.

— Трябва ти повод, така ли? — Вещерът с усилие се обърна по гръб и изплю пясъка. — Да удариш един вързан. Без повод не можеш ли? Видях вече, че това е удоволствие за теб. Хайде, достави си го.

Елфката се изправи.

— С тебе вече си доставих това удоволствие, когато ръцете ти не бяха вързани — каза тя. — Аз съм тази, която те помете с коня и те фрасна по муцуната. Знай, че точно аз ще те довърша, когато му дойде времето.

Той не отговори.

— С най-голяма охота бих те убила, докато те гледам в очите — продължи елфката. — Но страшно вониш, човеко. Ще те довърша с лъка.

— Твоя воля — сви рамене вещерът, доколкото му позволяваха въжетата. — Както искаш, благородна Аен Сейдхе. Ще трябва да улучиш неподвижна, вързана мишена.

Елфката се изправи над него, широко разкрасена, и се наведе. Зъбите й блеснаха.

— Ще улуча — изсъска тя. — И то където си поискам. Но бъди сигурен, че няма да умреш от първата стрела. Нито от втората. Ще се постарая да те подреда така, че да усетиш как умираш.

— Не се доближавай толкова — намръщи се той. — Страшно вониш, Аен Сейдхе.

Елфката отскочи назад, засили се и го изрита в бедрото. Гералт се сви, предвиждайки къде ще попадне следващия ритник. Успя, но получи такъв удар в крака, че зъбите му изтракаха.

Другият елф съпровождаше всеки удар с отсечени акорди на лютнята.

— Остави го, Торувел — заблея дяволът. — Побърка ли се? Галар, кажи й да престане!

— Тхаес! — изкрещя бясно Торувел и ритна още веднъж вещера. Високият Сейдхе дръпна силно струните и едната се скъса с протяжен стон.

— Стига! О, богове, стига вече! — изкрещя Лютичето и се замята, овързан с въжетата. — Защо се гавриш с него, глупава девойко! Оставете ни на мира! А ти стига си мъчил лютнята, чуваш ли?

Торувел се извърна към него със зловна гримаса на напуканите устни.

— Музикант! — измърмори тя. — Виж го ти, човек, пък музикант! На лютня ще ми свири!

Тя мълчаливо изтръгна инструмента от ръцете на високия елф, строши го със замах в дънера на бора и запокити оплетените със струни парчета върху гърдите на Лютичето.

— За тебе е свирнята с овчарски рог, дивако, а не на лютня!

Поетът пребледня като мъртвец, устните му затрепериха. Гералт, усетил надигащ се нейде отвътре студен гняв, привлече с поглед черните очи на Торувел.

— Какво ме зяпаш? — изсъска елфката и се наведе. — Мръсно човекоподобно! Искаш ли да ти избода гадните зеници?

Огърлицата надвисна над вещера. Той се напрегна, надигна се рязко, ухапа огърлицата и я дръпна силно, свивайки нозе и извръщайки се на хълбок. Торувел изгуби равновесие и се стовари отгоре му. Гералт се мяташе във въжетата като изхвърлена на брега риба, затисна с тялото си елфката, отметна главата си така, че вратните му прешлени изпукаха, и с все сила я халоса с чело в лицето. Торувел започна да вие и се задави.

Отделиха го грубо от нея, като го влачеха за дрехите и косата. Вдигнаха го, някой го халоса и той усети как нечии пръстени раздират скулата му. Гората пред очите му се разлюля. Видя как Торувел се изправя на колене, от носа й устата й течеше кръв. Елфката изтръгна

камата от ножницата, приведе се, но изведнъж избухна в ридания, хвана се за лицето и отпусна глава на коленете си.

Високият елф с украсената с пъстри пера салтамарка взе от ръцете ѝ камата и се доближи до удържания от другите елфи вещер. Подсмихна се и вдигна оръжието. Гералт го виждаше като през червена мъгла, кръвта, която се стичаше от раната на челото му, влизаше в очите му.

— Не — заблея Торкве, с един скок се озова при елфа и увисна на ръката му. — Не го убивай! Недей!

— Воерле, Ванадайн — разнесе се изведнъж звучен глас. — Квес аен? Цаелм, евелиен! Галар!

Гералт извърна глава, доколкото му позволяваше стисналата косите му ръка.

На полянката се появи снежнобял кон с дълга грива, която изглеждаше мека като свила, като женски коси. Косата на ездача в богато украсеното седло имаше същия цвят и беше прихваната на челото с препаска, обсипана с изумруди.

Торкве се втурна с блеене към коня, хвана стремето и заля беловласия елф с поток от думи. Сейдхето го прекъсна с властен жест и скочи от седлото. Отиде при Торувел и внимателно сне от лицето ѝ окървавената кърпа. Торувел изохка сърцераздирателно. Сейдхето поклати глава, обърна се и се приближи до вещера. Черните му пламтящи очи, светещи като звезди на бледото му лице, бяха заобиколени от сини кръгове, сякаш не бе мигвал няколко ноци подред.

— Дори вързан, пак хапеш — промълви тихо той на обикновения език, без акцент. — Като василиск. Ще си направя съответните изводи.

— Торувел започна първа — изблея дяволът. — Тя го изрита, както беше вързан, сякаш е полудяла...

Елфът му направи жест да замълчи, даде кратка заповед на другите и те замъкнаха вещера до един бор и го вързаха с ремъци за дънера му. След това насядаха до лежащата Торувел и я скриха от очите на вещера. Гералт чу как тя внезапно извика, мятайки се в ръцете им.

— Не исках да стане така — рече дяволът, който все още стоеше до пленниците. — Не исках, човеко. Не знаех, че ще се появят точно

когато ние... След като те зашеметиха и вързаха приятеля ти, аз ги помолих да ви оставят сред хмела, обаче...

— Те не са можели да оставят свидетели — измърмори вещерът.

— Може пък да ни оставят живи? — простена Лютичето. — Може пък да не ни...

Торкве мълчеше, подсмърчайки с мекия си нос.

— Проклятие... — отново застана поетът. — Ще ни убият ли? Каква е тая работа, Гералт? На какво сме станали свидетели?

— Нашият рогат приятел изпълнява специална мисия в Долината на цветята. Нали, Торкве? По заповед на елфите краде семена, фиданки, разсад, земеделски познания... Още какво, дяволе?

— Каквото успея — изблея Торкве. — Всичко, каквото поискат. Обаче кажи ми какво не искат? Те гладуват в планините, особено през зимата. И хабер си нямат от земеделие. Докато се научат да отглеждат животни и птици, докато покълне нещо в градинките им... Те нямат време за тези работи, човеко.

— Хич не ме интересува имат ли време! Аз нещо да съм им направил? Лично аз? — изстена Лютичето. — Какво лошо съм им направил?

— Помисли си добре — каза безшумно доближилият се до тях белокоос елф — и може би сам ще си отговориш.

— Той просто отмъщава за всички несправедливости, които хората са причинили на елфите — усмихна се накриво вещерът. — Все едно му е на кого ще отмъсти. Изобщо не се заблуждавай от благородната външност и изискания говор, Лютиче. Той с нищо не е по-различен от оная чернооката, която ни риташе. Изпитва нужда да излее върху някого безсилието и омразата си.

Елфът вдигна счупената лютня на Лютичето, огледа я и я захвърли в храстите.

— Ако исках да дам воля на омразата си или на желанието си за мъст, бих нападнал Долината през нощта — рече той, като пляскаше по дланта си с ръкавиците си от фина бяла кожа. — Бих подпалил къщите и бих избил всичко живо. Като в детска игра, понеже те дори не охраняват селищата си. Не ни виждат и не ни чуват, когато ходят в гората. Има ли нещо по-просто и по-лесно от тиха бърза стрела иззад дънера на някое дърво? Но ние не ловуваме хора. Ти, човеко със

странни очи, ти си този, който устрои лов за нашия приятел, силвана Торкве.

— Еее, лов... — изблея дяволът. — Какъв лов е това? Просто малко си поиграхме...

— Вие, хората, сте тези, които мразят всички, различни от тях, дори и да се различават само по формата на ушите — спокойно продължаваше елфът, без да обръща внимание на рогатия. — Затова ни отнехте земята, прокудихте ни от домовете ни, изтласкахте ни в планините. Завзехте нашия Дол на Блатхан, Долината на цветята. Аз бях Филавандрел аен Фидхайл от Сребърните Кули, от рода на Фелеаорните от Белите кораби. Сега съм изгнаник, прокуден на края на света, просто Филавандрел от Края на света.

— Светът е голям — измърмори вещерът. — Можем да се поберем в него. Има място за всички.

— Светът е голям — повтори елфът. — Това е вярно, човеко. Но вие променихте този свят. Отначало го променяхте със сила, като постъпвахте с него като с всичко останало. Сега светът, изглежда, е започнал да се приспособява към вас. Свел е глава пред вас. Подчинил ви се е.

Гералт мълчеше.

— Торкве каза истината — продължи Филавандрел. — Да, ние гладуваме. Да, заплашва ни гибел. Слънцето свети другояче, въздухът е различен, водата вече не е каквато беше. Всичко, с което се хранехме навремето, всичко, което използвахме, загива и се изражда, залинява, изчезва. Никога не сме се занимавали със земеделие, никога, за разлика от вас, хората, не сме разкъсвали земята с мотики и плугове. На вас земята ви плаща кървава дан. На нас ни даваше дарове. Вие изтръгвате със сила богатствата от земята. А за нас тя цъфтеше и раждаше, защото ни обичаше. Какво да се прави, няма любов, която да продължава вечно. Но ние искаме да оцелеем.

— Вместо да бъде крадено, зърното може да се купува. Колкото ви е нужно. Имате много от нещата, които се ценят от хората. Бихте могли да търгувате.

Филавандрел се смръщи с погнуса.

— С вас? Никога.

Гералт направи болезнена гримаса, докато махаше от бузата си един съсирек.

— Вървете по дяволите с вашата арогантност и презрение. Като не желаете съвместно съществуване, сами се обричате на гибел. Съжителството, постигането на споразумение — ето го единственият ви шанс.

Филавандрел се наведе рязко напред, очите му проблеснаха.

— Съжителство при диктувани от вас условия? — попита той с променен, но все още спокоен глас. — Да признаем вашето превъзходство? Да живеем редом с вас като роби? Да живеем заедно, но така, че ние да останем отвъд стените, с които се ограждате от нас във вашите градове? Да отиваме на бесилото, ако живеем с някоя от вашите жени? И да гледаме какво става с децата, плод на подобно съжителство? Защо избягваш погледа ми, странни човеко? Как ти се удава да съжителстваш с ближните, от които ти, между другото, малко се отличаващ?

— Опитвам се — погледна го вещерът в очите. — Справям се. Защото съм длъжен. Защото нямам друг изход. Защото успех да потисна арогантността и високомерието си, които, макар да ме защитаваха от „различността“, не ми помагаша особено. Защото проумях, че слънцето свети другояче, че нещо се променя, но не аз съм центърът на тези промени. Слънцето свети по-различно и ще свети различно, но няма смисъл да се обръщаме против него заради това. Трябва да се признават фактите, елфе, на това трябва да се научите.

— Точно това искате да постигнете, нали? — Филавандрел обърса потта, избила по бледото му чело над белезникавите вежди. — Именно това ли се стремите да натрапите на останалите? Да убедите всички, че е настъпил вашият час, вашата човешка епоха, че начинът, по който постъпвате с другите раси, е също толкова естествен, колкото изгревите и залезите? Че всички са длъжни да се съгласят, да се примирят с това? И ти обвиняваш в арогантност мен? А какво проповядваш ти тогава? Защо вие, хората, не проумеете най-сетне, че вашето владичество над света не е по-естествено от това на бълхите, завъдили се в кожата? Със същия успех би могъл да ми предложиш да съжителствам с бълхите и със същото внимание бих изслушал бълхите, ако желаят в замяна на признаването на тяхното върховенство да се съгласим да делим с тях кожата...

— Елфе, не хаби скъпоценното си време за спорове с гнусно насекомо като мен — каза вещерът, с усилие потискайки яростта си. —

Учудва ме как напираш да пробудиш чувство за вина и разкаяние в една бълха. Ти си жалък, Филавандрел. Разгорещил си се, жадуваш за мъст и осъзнаваш собственото си безсилие. Хайде, наръгай ме с меч. Изкарай си го на мен заради цялата човешка раса. Ще видиш колко ще ти олекне. А за загревка ме ритни по топките или по зъбите, както постъпи твоята Торувел.

— Торувел е болна — каза Филавандрел и извърна глава.

— Познавам тази болест и признаците ѝ — каза Гералт и се изплю през рамо. — Това, което предложих, би трябвало да помогне.

— Наистина, разговорът ни е безсмислен — каза Филавандрел и стана. — Съжалявам, но сме принудени да ви убием. Отмъщението няма нищо общо, решението е продиктувано от чисто практически съображения. Торкве ще продължи да изпълнява задачата си и никой не бива да заподозре за кого работи. Не сме в състояние да воюваме с вас, а търговия и размяна няма да правим. Не сме чак такива наивници, че да не сме наясно чий авангард са вашите търговци. Кой идва след тях. И какво съществуване ни готви.

— Слушай, елфе — тихо рече Лютичето. — Аз имам приятели. Хора, които ще дадат за нас откуп. Ако искаш, може и под формата на храна. В каквата искаш форма. Помисли си за това. Защото крадените семена няма да ви спасят...

— Тях вече нищо не може да ги спаси — прекъсна го Гералт. — Не се унижавай пред тях, Лютиче. Това е безсмислено и достойно за съжаление.

— За същество, чийто живот е толкова кратък — усмихна се Филавандрел, но усмивката му се получи измъчена, — ти показваш изумително презрение към смъртта, човеко.

— Не се умира два пъти и смъртта не подминава никого — спокойно каза вещерът. — Философия точно за бълхи, нали? А твоето дълголетие? Съжалявам те, Филавандрел.

— Това пък защо? — повдигна вежди елфът.

— Жалки и смешни сте с вашите крадени чувалчета семена, натоварени на вонящите ви коне, с тая шепа зърна, с трохите, с помощта на които смятате да оцелеете. И с вашата мисия, която служи само за да ви отвлече от мисълта за близката гибел. Защото ти не може да не знаеш, че това е вече краят. Нищо няма да покълне и да изкласи в планините, вас вече нищо не ще ви спаси. Но вие имате дълъг живот,

ще живеете дълго, много дълго във високомерно избраната си изолация, креещи, малобройни, все по-озлобени. И ти знаеш какво ще стане, Филавандрел. Знаеш, че тогава отчаяните се младоци с очи на стогодишни старци и прецьфтелите, бездетни или болни като Торувел девойки ще поведат към долините онези, които все още имат сили да държат меча и лъка. Ще слезете в цветущите земи, за да срещнете смъртта, закопнели да умрете достойно, в бой, а не в леглата, на които ще ви повалят анемията, туберкулозата и скорбутът. И тогава ти, дълголетният Аен Сейдхе, ще си спомниш за мен. Ще си спомниш, че съм те съжелявал. И ще разбереш, че съм бил прав.

— Времето ще покаже кой е бил прав — тихо рече елфът. — И в това е предимството на дълголетие. Имам шанса да се убедя лично. Макар и благодарение на няколко откраднати шепи зърно. А ти нямаш този шанс. Защото сега ще умреш.

— Поне него пощади — кимна Гералт към Лютичето. — Не, не заради патетично милосърдие, а от разумни съображения. За мен никой няма да си спомни, но за него ще искат да отмъстят.

— Подценяваш разума ми — каза елфът. — Ако оцелее благодарение на теб, той несъмнено ще се почувства длъжен да отмъсти за теб.

— Хич не се съмнявай! — изрева Лютичето с мъртвешки бледо лице. — Бъди сигурен в това, кучи сине! Убий и мен, понеже, кълна се, в противен случай ще надигна целия свят срещу теб. Ще видиш какво могат бълхите от кожуха! Ще ви избием до крак, дори да се наложи да сринем планините ви! Бъди сигурен!

— Ама че си глупав, Лютиче! — въздъхна вещерът.

— Не се умира два пъти и смъртта не подминава никого — гордо заяви поетът, но ефектът бе развален донякъде от тракането на зъбите му.

— Това решава въпроса. — Филавандрел измъкна ръкавиците от колана си и ги нахлузи на ръцете си. — Време е да приключваме.

Даде някаква кратка команда и елфите взеха лъковете си и се подредиха срещу пленниците. Сториха го светкавично: изглежда, отдавна чакаха тази заповед. Единият, както забеляза вещерът, продължаваше да дъвче ряпа. Торувел, чиито нос и уста бяха закрити с кръстосани парчета плат и лико, застана редом със стрелците. Но без лък.

— Да ви вържем ли очите? — попита Филавандрел.

— Разкарай се — измърмори вещерът. — Върви на...

— А д'йеабал аеп арсе — довърши Лютичето, тракайки със зъби.

— А, не! — изведнъж заблея дяволът и заварди с тяло осъдените.

— Полудяхте ли? Филавандрел? Не сме се разбирали така! Ти трябваше да ги откараш в планините, да ги държиш известно време някъде в пещерите, докато приключим тук...

— Не мога, Торкве — каза елфът. — Не мога да рискувам. Нали видя какво направи той с Торувел, макар че беше вързан? Не мога да поема такъв риск.

— Не ми пука какво можеш! Какво си въобразявате? Че ще ви позволя да извършите убийство? Тук, на моя земя? До моето село? Проклети глупаци! Изчезвайте заедно с лъковете си, че ще ви нанижа на рогата си, ух, ух!

— Торкве — каза Филавандрел, като бършеше длани в колана си — това, което възнамеряваме да сторим, е необходимост.

— Не е необходимост, а Дувелсхейс!

— Дръпни се настрана, Торкве!

Рогатият размърда уши, заблея още по-предизвикателно, опули очи и сви лакът в популярен сред джуджетата оскърбителен жест.

— Никого няма да убивате! Качвайте се на конете и изчезвайте в планините! Иначе ще ви се наложи да убиете и мен!

— Помисли само — рече бавно белокосият. — Ако ги оставим живи, хората ще научат за теб и за твоите дела. Ще те хванат и ще те измъчват до смърт. Ти ги познаваш.

— Познавам ги — измърмори дяволът, без да се отмества от Гералт и Лютичето. — Излиза, че ги познавам по-добре от вас! И, честно казано, не знам на чия страна да застана. Съжалявам, че се съюзих с вас, Филавандрел!

— Ти сам го пожела — каза студено елфът и направи знак на стрелците с лъковете. — Ти сам го пожела, Торкве.

Елфовете извадиха стрелите от колчаните.

— Дръпни се, Торкве — каза Гералт и стисна зъби. — Няма смисъл. Стой настрана.

Дяволът обаче не помръдна и показа и на него жеста на джуджетата.

— Чувам музика... — ненадейно проплака Лютичето.

— Случва се — рече вещерът, загледан в острите глави на стрелите. — Хич не си го слагай на сърце. Не е срамно да оглупееш от страх.

И тогава лицето на Филавандрел странно промени израза си, някак се сви. Белокосият Сейдхе се извърна рязко и извика нещо на стрелците, кратко, отсечено. Те свалиха лъковете.

На поляната излезе Лил.

Това обаче не беше онази кльоцава хлапачка с груба тъкана риза. По гъстата морава вървеше — не, не вървеше, а плуваше — в целия си блясък Кралица със златни коси и пламнал поглед, спираща дъха — Кралицата на полята, украсена с гирлянди цветя, класове и треви. От лявата ѝ страна пристъпваше с непослушни крачета малко еленче, отдясно в тревата шумолеше голям таралеж.

— Дана Меабдх — изрече с почит Филавандрел. После сведе глава и коленичи.

Коленичиха и останалите елфи, бавно, сякаш неохотно, един подир друг, ниско свели глави в знак на почит. Последна го стори Торувел.

— Хаел, Дана Меабдх — повтори Филавандрел.

Лил не му отвърна. Спря на няколко крачки от него и огледа с небесносините си очи Лютичето и Гералт. Торкве, макар също превит в поклон, се зае да развързва въжетата на пленниците. Никой от елфите не се помръдна.

Лил продължаваше да стои пред Филавандрел. Не продумваше, не издаваше нито звук, ала вещерът виждаше как се променят лицата на елфите, усети обгръщащата ги аура и не се съмняваше, че между тези двамата тече мисловен диалог. Дяволът изведнъж го дръпна за ръкава.

— Приятелят ти — тихо изблея той — благоволи да припадне. Точно навреме. Какво да правя?

— Удари му два шамара.

— С удоволствие.

Филавандрел се изправи. По негова заповед елфите моментално хукнаха да оседлават конете.

— Ела с нас, Дана Меабдх — рече белокосият елф. — Имаме нужда от теб. Не ни напускай, Вечна. Не ни лишавай от своята милост. Ще загинем без нея.

Лил бавно поклати глава и посочи на изток, към планините. Елфът се поклони, мачкайки притеснено юздите на коня с бялата грива.

Приблужи се Лютичето, блед и мълчалив, придържан от дявола. Лил го погледна и се усмихна. Погледна вещера право в очите и дълго не сне погледа си. Не каза нито дума. Думите бяха излишни. Повечето елфи вече бяха на седлата, когато се приближиха Филавандрел и Торувел. Гералт надникна в черните очи на елфката, пламтящи под превръзките.

— Торувел... — поде той. И не довърши.

Елфката кимна, сне от седлото си една лютня, прекрасен инструмент от леко, майсторски инкрустирано дърво с изящен гриф с фина дърворезба, и го връчи на Лютичето. Поетът прие дара с поклон, мълчаливо, но погледът му казваше много неща.

— Сбогом, странни човече — каза тихо Филавандрел на Гералт. — Прав си. Думите са излишни. Те няма да променят нищо.

Гералт мълчеше.

— След дълъг размисъл стигнах до извода, че беше прав — продължи елфът. — Прав беше, като ни съжали. Затова довиждане. Доскоро. До деня, в който ще слезем от планините, за да умрем с достойнство. Тогава ще те търсим, аз и Торувел. Не ни подвеждай.

Те дълго мълчаха, загледани един в друг. После вещерът отговори кратко и протичко:

— Ще се постарая.

[1] Триполно земеделие — система за последователно отглеждане на ръж, пшеница и овес на едно и също поле. — Б.пр. ↑

VII

— О, богове, Гералт! — Лютичето спря да дърпа струните и нежно притисна лютнята до бузата си. — Това дърво пее самичко! Струните му са живи! Какъв вълшебен звук! По дяволите, за такава лютня няколко ритника и малко страх са твърде ниска цена. Бих позволил да ме ритат от сутрин до вечер, ако знаех какво ще получа в замяна. Гералт? Ти слушаш ли изобщо?

— Трудно е да не ви чуе човек. — Гералт вдигна глава от книгата и погледна дявола, който неуморно надуваше някаква странна свирка-пищялка, направена от парченца тръстика с различна дължина. — Как да не ви чувам, цялата област ви чува.

— Това е Дувелсхейс, а не област. — Торкве остави свирката настрана. — Дива пустош и толкоз. Ех, жалко за конопа ми.

— Жал му било за конопа! — разсмя се Лютичето, докато внимателно боравеше с фино резбования гриф, за да настрои звука. — Да си беше клечал в храстите като мишка зад метла, а не да плашиш моми, да разваляш речни диги и да мърсиш кладенци. Мисля, че сега повечко ще внимаваш и ще спреш с фокусите си, нали, Торкве?

— Обичам фокусите — съобщи ухилен дяволът. — И не си представям живота без тях. Хубаво де, обещавам да внимавам повече в новите земи. Ще въртя по-добре обмислени номера.

Ноцта беше облачна и ветровита, вятърът превиваше тръстиката, шумеше в храстите, наред които бяха направили своя бивак. Лютичето хвърли още съчки в огъня, Торкве се въртеше на постелката си и пропъждаше с опашка комарите. В езерото подскочи и шумно цопна някаква риба.

— Ще опиша в балада нашето пътуване до края на света — обяви Лютичето. — И теб няма да те забравя, Торкве.

— Не мисли, че лесно ще се отървеш — измърмори дяволът. — Тогава и аз ще напиша балада, и също няма да забравя за теб, и така няма да забравя, че дванайсет години ще те е срам да се веснеш в отбрано общество. Ще видиш тогава ти. Гералт?

— Какво?

— Прочете ли нещо интересно в книгата, която измъкна с измама от неграмотните селяни?

— Да.

— Ами прочети го и на нас, докато огънят още не е угаснал.

— Да, да — задрънка Лютичето на лютнята на Торувел. — Почети ни, Гералт.

Вещерът се подпря на лакът, премести книгата по-близо до огъня и поде:

— „Да я съзрете може през лятото, от дните на Дървояда през май до дните на Огньовете, но най-вече се случва туй на празника на Жътвата, наречен Ламас от древните. Като Дева светлокоса се явява, цялата с цветя обсипана, и се устремява към нея всичко живо, и е привлечено от нея — било то тревичка или звяр. Затуй името ѝ е Живя. Древните я зоват Данамеби и особено я почитат. Дори брадатковците, макар в недрата на планините да живеят, а не сред полята, уважават я и Блоеманмагле я наричат.“

— Данамеби — измърмори Лютичето. — Дана Меабдх, Девата на полята.

— „Където стъпи с нозете си Живя, там земята цъфти и ражда, и буйно се плоди всякоя живинка, такава е силата ѝ. Хората жертви от реколтата ѝ принасят, с надежда непрестанна, че Живя техните земи ще наобиколи, а не чуждите. Понеже говори се също, че Живя накрая ще се засели сред оня народ, дето най-високо от всички ще се въздигне, обаче всичко това са празнотумства. Щото право думат мъдреците, че Живя само земята обича и онова, дето на нея расте и живее, без разлика дали е тревичка най-дребна или най-кротък червей, пък всякаквите човеци за нея са не повече от най-ситната тревичка, щото и те ще си идат някой ден, за да дойдат други племена. А Живя вечно я има, била е и завинаги ще бъде, до края на времената.“

— До края на времената — изпя трубадурът и задрънча на лютнята. Торкве се присъедини с високи трели на тръстиковата си свирка. — Благодаря ти, Дево на Полята! За реколтата, за цветята и за Дола на Блатхан, както и за кожата на долуподписания, сиреч изпелия тези слова, когото ти спаси от стрелите. Знаете ли какво ще ви кажа? — Той спря да свири, прегърна лютнята като дете и посърна. — Май няма да споменавам в баладата нито елфите, нито трудностите, с които

им се налага да се борят. Че току-виж се намерят желаещи да идат в планините... Защо да ускоряваме...

Трубадурът млъкна.

— Довърши си приказката — с горчивина каза Торкве. — Искаше да кажеш: защо да ускоряваме неизбежното. Неизбежното, да.

— Хайде да не говорим за това — прекъсна го Гералт. — Защо да говорим? Думите са излишни. Вземете пример от Лил.

— Тя разговаряше с елфа мислено — измърмори бардът. — Почувствах го. Така ли е, Гералт? Ти нали можеш да усещаш предаването на мисли? Разбра ли за какво... Какво казваше тя на елфите?

— Някои неща.

— За какво им говореше?

— За надеждата. За това, че всичко се обновява и не престава да се възражда.

— И това е всичко?

— Това беше достатъчно.

— Хм... Гералт? Лил живее в селото, сред хората. Не смяташ ли, че...

— Че така и ще си остане сред тях? Тук, в Дола на Блатхан? Може би. Ако...

— Ако какво?

— Ако хората се окажат достойни за това. Ако Краят на света си остане накрай света. Ако ние почитаме границата. Хайде, стига сме дрънкали, приятели. Време е за сън.

— Вярно. Почти полунощ е, огънят гасне. Пък аз ще поседя още малко, римите ми идват най-добре до догарящ огън. Трябва ми заглавие за баладата. Да е хубаво.

— Може би „Крайт на света“?

— Изтъркано е — изсумтя поетът. — Дори наистина да е край, трябва да се нарече другояче. Метафорично. Предполагам, че знаеш що е метафора, Гералт? Хм... Трябва да помисля... „Там, където...“ Проклятие. „Там, където...“

— Лека нощ — каза дяволът.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.